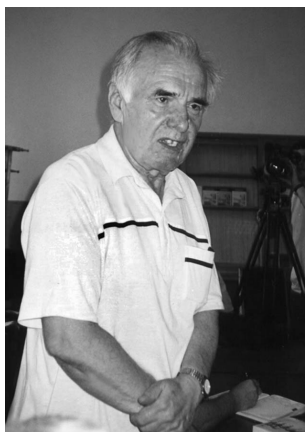

С. І. Білокінь

Дзира Ярослав Іванович

ДЗИРА Ярослав Іванович (02. 05. 1931, с. Трушевичі, нині Старосамбір. р-ну Львів. обл. – 21. 08. 2009, Київ) – історик, літературознавець, перекладач. Батько [І. Дзири](#). Кандидат філологічних наук (1968). Член НСПУ (1991). Орден «За заслуги» 3-го ступеня (2005). Закін. Дрогоб. учител. інститут (Львів. обл., 1952), Київ. університет (1958). Від 1962 – молодший науковий співробітник Інституту історії АН УРСР (Київ), звідки 1972 звільнений за звинуваченням в укр. буржуаз. націоналізмі й позбавлений можливості друкуватися та працювати. 1972–83 – безробітний, 1983–91 – вчитель Київ. вечір. школи № 52. У 1995 поновлений на роботі в Інституті історії України НАНУ на посаді ст. н. с. відділу спец. істор. дисциплін. Автор шевченкознав. статей, зокрема «Творчість Шевченка і літопис Самійла Величка» (1962), «Т. Шевченко і українські літописи XVII–XVIII ст.» (1964), «Поема “Заступила чорна хмара та білу хмару”» (1988), «Геній і коментатори його творчості» (1989), «Поетичне слово генія: історична основа чи міфологічне тло?» (1996); розвідок з історіографії «Хроніка Мартина та Йоахима Бельських. Про історію козацтва» (1961; опубл. у часописі «Україна. Наука і культура», К., 1991, вип. 25), «Українська історіографія другої половини XVII – початку XVIII ст. та перекази про Б. Хмельницького» (1968), «Джерельна основа праці О. Рігельмана про Україну» (1969), «Самійло Величко та його літопис» (1971); упорядник кн. «Літопис Самовидця» (К., 1971); співупорядник зб. «Найдорожчий скарб: Слово про рідну мову» (1990); автор зб. статей «Автопортрет нації» (К., 1997), серії статей «Гетьмани України» (1991) та статей «Пошануймо свою славу: Ярослав-Богдан Рудницький – учений, патріот» (1999), «Тарас Шевченко і три столиці Української гетьманської Держави» (2003). У 1965 переклав із чес. роман «Година тиші» І. Кліма, у 1971 – зі словац. роман

«Чардаш диявола» Г. Зелінової (у співавт.).

Основні праці

Диктант для цілого народу. К., 1989; Михайло Грушевський та козацьке літописання. Нью-Йорк; Торонто, 1992; Іван Виговський як реформатор українського правопису та основоположник національної діалектології. К., 1996.

Бібліографічний опис:

Дзира Ярослав Іванович / С. І. Білокінь// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2007. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-24120>. – Останнє поновлення : 2016.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).